សុន្ទរកថាគន្លឹះ
របស់
អគ្គបណ្ឌិតសភាចារ្យ អូន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី, រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ
ថ្លែងក្នុង
សិក្ខាសាលាស្តីពីការឈ្វេងយល់អំពីការកសាងក្របខណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង គោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈសម្រាប់ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រង ឆ្នាំ ២០២២

វិមានរដ្ឋសភា, ថ្ងៃទី ១៧ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០២១ (តាមរយៈប្រព័ន្ធវីដេអូ)

សូមគោរព៖

- *លោកជំទាវកិត្តិសង្គហបណ្ឌិត **ឃួន សុដារី** អនុប្រធានទី ២ រដ្ឋសភា;*
- *ឯកឧត្តមកិត្តិសេដ្ឋាបណ្ឌិត **ជាម យៀប** ប្រធានគណៈកម្មការសេដ្ឋកិច្ច, ហិរញ្ញវត្ថុ, ធនាគារ និង សវនកម្មនៃរដ្ឋសភា;*
- *ឯកឧត្តម, លោកជំទាវ, ប្រធាន, អនុប្រធានគណៈកម្មការនៃរដ្ឋសភា និង ព្រឹទ្ធសភា, សមាជិក-សមាជិកានៃរដ្ឋសភា និង ព្រឹទ្ធសភា;*
- *ឯកឧត្តម, លោកជំទាវ, លោក, លោកស្រី, ភ្ញៀវជាតិ និង អន្តរជាតិ ជាទីមេត្រី!*

តាងនាមរាជរដ្ឋាភិបាល, រូបខ្ញុំ និង សហការីមកពីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ មានកិត្តិយស និង ក្តីសោមនស្សជាអនេក ដោយបានទទួលការអញ្ជើញចូលរួមជាថ្មីម្តងទៀតក្នុង "សិក្ខាសាលាស្តីពីការកសាងក្របខណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង គោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈសម្រាប់ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រង ឆ្នាំ ២០២២" ក្រោមអធិបតីភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់លោកជំទាវកិត្តិសង្គហបណ្ឌិត **ឃួន សុដារី**

អនុប្រធានទី ២ នៃរដ្ឋសភា, ជាតំណាងដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់**សម្តេចអគ្គមហាពញាចក្រី ហេង សំរិន** ប្រធានរដ្ឋសភា ។

បើទោះបីជាការបន្តឆ្លងរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ មិនអនុញ្ញាតឱ្យយើងទាំងអស់គ្នាអាចជួបជុំផ្ទាល់មុខគ្នាដូចសព្វដង ក៏ជំងឺដ៏កាចសាហាវនេះមិនអាចបន្ទច់បង្អាក់ដល់ចង្វាក់ការងាររបស់យើងឡើយ ។ ជាក់ស្តែង, សិក្ខាសាលាតាមប្រព័ន្ធវីដេអូនាពេលនេះ បានកំពុងដំណើរការយ៉ាងរលូន ហើយនឹងចូលរួមចំណែកបន្តរក្សាវប្បធម៌ចែករំលែកនូវព័ត៌មានជូនដល់ស្ថាប័ននីតិប្បញ្ញត្តិអំពីការរៀបចំក្របខណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង គោល-នយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដែលជាមូលដ្ឋាននៃការរៀបចំថវិកាជាតិសម្រាប់ឆ្នាំ ២០២២ ជាមួយនឹងការចូលរួមពីសំណាក់ឯកឧត្តម, លោកជំទាវ, សមាជិក-សមាជិកានៃរដ្ឋសភា, ព្រឹទ្ធសភា និងអស់លោក, លោកស្រី, ភ្ញៀវជាតិ និង អន្តរជាតិ ដូចបណ្តាឆ្នាំមុនៗ នៅពេលដែលមិនទាន់មានវត្តមាននៃជំងឺកូវីដ-១៩ ។

ស្របពេលដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បាន និង កំពុងខិតខំប្រឹងប្រែងឥតឈប់ឈរ ក្នុងស្មារតីបុរេសកម្ម និង ម៉ឺងម៉ាត់ ក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងជំងឺកូវីដ-១៩, សិក្ខាសាលានេះ គឺជាវេទិកាមួយដ៏មានសារៈសំខាន់ ក្នុងការបន្តរួមចំណែកលើកកម្ពស់តម្លាភាពថវិកា និង កិច្ចសន្ទនារវាងស្ថាប័ននីតិប្បញ្ញត្តិ និង ស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិសម្រាប់ការឈ្វេងយល់កាន់តែលម្អិត និងទូលំទូលាយ អំពីការគិតគូរ និង ការរៀបចំក្របខណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង គោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈប្រចាំឆ្នាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

ដោយហេតុថា, តាមការគ្រោងទុក, សហការីរបស់ខ្ញុំនឹងជម្រាបជូនអង្គសិក្ខាសាលាលម្អិតអំពីបរិការណ៍ និង គោលការណ៍ចម្បងៗក្នុងការកសាងថវិកាជាតិ, ខ្ញុំសូមធ្វើការគូសរំលេចដោយសង្ខេបជូនអង្គសិក្ខាសាលា នូវចំណុចសំខាន់ៗ ចំនួន **៣** ដែលជាមូលដ្ឋាននៃការរៀបចំក្របខណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង គោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២២ ក្នុងនោះ រួមមាន៖ **(១).**ស្ថានភាព និង ការគ្រប់គ្រងវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា; **(២).**បរិការណ៍រួមនៃការរៀបចំក្របខណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និង **(៣).**ទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និង ផែនការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ។ ខ្ញុំសូមឆ្លងចូលទៅធ្វើការអធិប្បាយអំពីចំណុចនីមួយៗ ដូចតទៅ៖

១).អំពីស្ថានភាព និង ការគ្រប់គ្រងជំងឺកូវីដ-១៩ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ នេះ, ជំងឺកូវីដ-១៩ បានបន្តឆ្លងរាលដាលដល់គ្រប់ប្រទេស និង ដែនដីទាំងអស់នៅលើសកលលោក ជាមួយនឹងភាពមិនប្រាកដប្រជាកាន់តែខ្ពស់ តាមរយៈការបំប្លែងខ្លួនជាប្រភេទវីរុសកូវីដ-១៩ ថ្មីជាច្រើន ជាពិសេស មេរោគបំប្លែងថ្មី **ដែលតា** (Delta) ដែលមានលទ្ធភាពចម្លងកាន់តែខ្ពស់ និង អាចបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់អាយុជីវិតប្រជាជនកាន់តែខ្លាំងក្លាជាងមុន ។ នៅក្នុងក្របខណ្ឌតំបន់, មេរោគបំប្លែងថ្មីនេះ បាន និង កំពុងធ្វើឱ្យប្រទេសមួយចំនួនដែលធ្លាប់គ្រប់គ្រងករណីឆ្លងបានល្អ ក្លាយជាតំបន់ក្តៅគគុកនៃការរីករាលដាលនៃកូវីដ-១៩ ក្នុងកម្រិតធ្ងន់ធ្ងរ ដែលករណីឆ្លង និង ការបាត់បង់ជីវិត មានសម្ទុះកើនឡើងខ្លាំង ស្របពេលដែលអត្រានៃការចាក់វ៉ាក់សាំងសម្រាប់ប្រជាជនជារួម នៅមានកម្រិតទាបនៅឡើយ ។

សម្រាប់កម្ពុជា, ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិត និង ភាពឈ្លាសវៃរបស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**, រាជរដ្ឋាភិបាលបាន និង កំពុងខិតខំយ៉ាងសស្រាក់សស្រាំ ប្រកបដោយស្មារតីបុរេសកម្ម ក្នុងការទប់ស្កាត់ការឆ្លងរីករាលដាលជំងឺកូវីដ-១៩ ដែលកើតចេញពី «**ព្រឹត្តិការណ៍សហគមន៍ ២០ កុម្ភៈ ២០២១**» តាមរយៈការដាក់ចេញទាំងវិធានការរដ្ឋបាល និង វិធានសុខាភិបាលជាច្រើន ដែលមានភាពទន់ភ្លន់, ប៉ុន្តែម៉ឺងម៉ាត់, បត់បែនទៅតាមសភាពការណ៍ និង ទីតាំងភូមិសាស្ត្រជាក់ស្តែង ដើម្បីទប់ស្កាត់, កាត់ផ្តាច់នូវខ្សែច្រវាក់ចម្លង និង កាត់បន្ថយការឆ្លងបានទាន់ពេល សំដៅការពារសុខភាព និង អាយុជីវិតរបស់ប្រជាជន ពិសេស គឺ**យុទ្ធសាស្ត្រ ៦ ចំណុចរបស់សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី** ដែលក្រសោបបញ្ចូល នូវវិធានការលម្អិតជាក់ស្តែង ចំនួន ២៦ ចំណុច ។ ជាមួយនឹងវិធានការទាំងនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់យកការចាក់វ៉ាក់សាំងជា **វិធានការយុទ្ធសាស្ត្រគន្លឹះ** ដើម្បីកាត់បន្ថយករណីឆ្លង និង ឈឺធ្ងន់, និង ពិសេស សំដៅឈានទៅសម្រេចបាននូវ **ភាពស៊ាំសហគមន៍** (Herd Immunity) ដែលជាកត្តាជំរុញក្នុងការធានាបាននូវការវិលត្រឡប់ឱ្យបានឆាប់រហ័សទៅរក «**ប្រក្រតីភាពថ្មី**» នៃជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាទូទៅ និង កិច្ចដំណើរការនៃសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ។

ជាលទ្ធផល, ផ្អែកលើសមិទ្ធិផលដែលសម្រេចបានមកទល់ពេលនេះ, កម្ពុជានឹងបញ្ចប់ការចាក់វ៉ាក់សាំងបង្ការកូវីដ-១៩ ជូនប្រជាជនតាមចំនួនគោលដៅ ១០ លាននាក់ ដោយមិនទាន់រាប់បញ្ចូលកុមារ និង យុវវ័យ មុនផែនការកំណត់ ។ លើមូលដ្ឋាននេះ, បើប្រៀបធៀបនឹងប្រទេសក្នុងតំបន់ដែលមានស្ថានភាពនៃការឆ្លងរីករាលដាលជំងឺកូវីដ-១៩ កាន់តែស្រួចស្រាល់,

កម្ពុជាស្ថិតក្នុងចំណោមប្រទេសដែលឈានមុខគេ ក្នុងដំណើរឆ្ពោះទៅរកការបង្កើតភាពស៊ាំសហគមន៍ក្នុងដំណាច់ឆ្នាំ ២០២១ នេះ ជាមួយនឹងលទ្ធភាពខ្ពស់ក្នុងការគ្រប់គ្រងការរីក-រាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ថ្មីៗនេះ, ជាមួយនឹងការជំរុញអនុវត្តយុទ្ធនាការពង្រឹងវិធានការប្រយុទ្ធ និង ទប់ស្កាត់ការឆ្លងរាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ខណៈដែលមេរោគបំប្លែងថ្មីប្រភេទដែលតា (Delta) បានលេចធ្លាយចូលក្នុងសហគមន៍នៃរាជធានី-ខេត្តមួយចំនួន, រាជរដ្ឋាភិបាលបានសម្រេចដាក់ចេញនូវយុទ្ធនាការចាក់វ៉ាក់សាំងដល់កុមារ និង យុវវ័យ អាយុចាប់ពី ១២ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ ឆ្នាំ និង ចាក់វ៉ាក់សាំងដូសទី ៣ ឬដូសជំរុញបន្ថែម ដល់ក្រុមមន្ត្រីបម្រើសេវាជួរមុខផងដែរ ។

២).អំពីបរិការណ៍រួមនៃការរៀបចំក្របខណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

ដូចបណ្ដាប្រទេសនានានៅលើសកលលោក, ២០២០ គឺជាឆ្នាំដ៏លំបាកបំផុតក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រទំនើបរបស់កម្ពុជា ដែលធ្វើឱ្យកំណើនសេដ្ឋកិច្ចធ្លាក់ចុះក្នុងអត្រា **-៣,១%** ដោយ-សារការធ្លាក់ចុះនៃតម្រូវការសកល, ការបង្អាក់ដល់ខ្សែប្រវាក់ផលិតកម្មសកល, ការធ្លាក់ចុះនៃលំហូរមនុស្ស និង ការបាត់បង់ទំនុកចិត្តវិនិយោគ ដែលត្រូវបានបង្កឡើងដោយការរីករាលដាលឥតស្រាកស្រាន្តនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ។ កត្តានេះបានធ្វើឱ្យវិស័យជំរុញកំណើនសំខាន់ៗរបស់កម្ពុជារួមមាន វិស័យទេសចរណ៍ និង វិស័យគាំទ្រផ្សេងទៀត ដូចជា កាត់ដេរ, សំណង់ និង អចលន-ទ្រព្យ ធ្លាក់ចុះយ៉ាងគំហុក ។ ត្រង់ចំណុចនេះ, ខ្ញុំសូមគូសបញ្ជាក់ផងដែរថា សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាអាចនឹងមានកំណើនអវិជ្ជមានជ្រៅជាងនេះ ក្នុងករណីពុំមានការដាក់ចេញវិធានការអន្តរាគមន៍ទាន់ពេល និង ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនោះទេ ។ ជាក់ស្ដែង, មកទល់ពេលនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវវិធានការអន្តរាគមន៍ចំនួន **៩ ជុំ** រួចមកហើយ ប្រកប ដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ក្នុងការជួយរក្សាលំនឹងធុរកិច្ច និង ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជន ពិសេស កម្មករ-និយោជិត និង គ្រួសារក្រីក្រ ព្រមទាំងជនងាយរងគ្រោះ ដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ពីវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ។

សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២១, ផ្អែកតាមការវាយតម្លៃកាលពីដើមឆ្នាំ, កំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាត្រូវបានរំពឹងថាអាចនឹងមានកំណើនក្នុងអត្រា **៤,០ ភាគរយ** ដែលទ្រទ្រង់ដោយការងើបឡើងវិញនៃសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្ម-ធុរកិច្ចក្នុងស្រុក និង កំណើនវិជ្ជមាននៃសេដ្ឋកិច្ចសកល និង

ការកើនឡើងនូវតម្រូវការខាងក្រៅ ពិសេស ការប្រើប្រាស់ និង ការវិនិយោគឯកជន ដែលជាលទ្ធផលនៃ (១).ការដាក់ចេញគោលនយោបាយគាំទ្រនៅតាមបណ្តាប្រទេសនានា; (២).ការរំពឹងទុកនៃការងើបឡើងវិញជាបណ្តើរៗនៃសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចដែលជំរុញដោយការចែកចាយ និង ការចាក់វ៉ាក់សាំងបានកាន់តែទូលំទូលាយ និង (៣).ការសម្របខ្លួនរបស់ប្រជាជន និង អាជីវកម្មទៅនឹងវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ។ យ៉ាងណាមិញ, តាមការវាយតម្លៃពាក់កណ្តាលឆ្នាំរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ, **"ព្រឹត្តិការណ៍សហគមន៍ ២០ កុម្ភៈ"** ធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាអាចនឹងសម្រេចបានអត្រាកំណើនត្រឹមតែ **២,៤ ភាគរយ** ប៉ុណ្ណោះ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០២១ នេះ ពោលគឺទាបជាងការព្យាករដើមឆ្នាំ ដោយសារការឆ្លងរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ នៅក្នុងសហគមន៍ បាន និង កំពុងបន្ទចបង្អាក់យ៉ាងខ្លាំងដល់សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្ម ដែលធ្វើឱ្យវិស័យទេសចរណ៍, វិស័យលក់ដុំ-លក់រាយ ដែលជាសកម្មភាពប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក, វិស័យសំណង់ និង អចលនទ្រព្យ បន្តធ្លាក់ចុះយ៉ាងគំហុក ។

ដោយឡែក, សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២២, សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាត្រូវបានរំពឹងថានឹងសម្រេចបានក្នុងអត្រា **៤,៨ ភាគរយ** ដោយសារការសម្របខ្លួនបានទៅនឹងប្រក្រតីភាពថ្មី (New Normal) ព្រមទាំងភាពធូរស្រាលនៃការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ បន្ទាប់ពីការចាក់វ៉ាក់សាំងត្រូវបានអនុវត្តយ៉ាងទូលំទូលាយពេញផ្ទៃប្រទេស ដែលនឹងជួយជំរុញការងើបឡើងវិញសន្សឹមៗនៃវិស័យ និង អនុវិស័យជំរុញកំណើនសំខាន់ៗ ជាមួយនឹងភាពល្អប្រសើរឡើងនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចសកល, ការផ្លាស់ប្តូរទីតាំងរោងចក្រពីប្រទេសជិតខាងមួយចំនួនមកកាន់កម្ពុជា និង ការងើបឡើងវិញសន្សឹមៗនៃលំហូរមនុស្ស និង លំហូរទុនវិនិយោគ ស្របពេលដែលការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ- ១៩ ត្រូវបានរំពឹងថានឹងអាចគ្រប់គ្រងបាន ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី, សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាក៏បន្តប្រឈមនឹងហានិភ័យពីកត្តាខាងក្រៅ និង ក្នុងប្រទេសផងដែរ, ដែលទាមទារឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បន្តត្រៀមខ្លួនប្រកបដោយស្មារតីប្រុងប្រយ័ត្ន, បុរេសកម្ម និង បត់បែនខ្ពស់ ក្នុងការរៀបចំ និង ដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយ និង វិធានការអន្តរាគមន៍ ដើម្បីឆ្លើយតប និង សម្របតាមការវិវត្តនៃវិបត្តិឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។

រីឯក្នុងទិដ្ឋភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈវិញ, ការវាយតម្លៃពាក់កណ្តាលឆ្នាំលើការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០២១, ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានរៀបចំជារបាយការណ៍គោរពជូនរដ្ឋសភា និង ព្រឹទ្ធសភារួចហើយ, បានបង្ហាញថា ជាមួយនឹងស្ថានភាពមិនប្រាកដប្រជាខ្ពស់នាពេលបច្ចុប្បន្ន កម្ពុជាបាន និង កំពុងទទួលរងសម្ពាធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈលើសពី

ការរំពឹងទុក ។ ក្នុងនោះ, ការប្រមូលចំណូលថវិកាជាតិអាចប្រឈមនឹងការថមថយថែមមួយកម្រិតទៀត ជាពិសេស ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ ស្របទៅតាមកត្តាសត្យានុម័តនៃស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ខណៈតួនាទី និង ការរួមចំណែករបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការទប់ទល់នឹងផលវិបាកនេះនឹងមានវិសាលភាពកាន់តែធំ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានានាចំពោះមុខ តាមរយៈការត្រៀមបង្កើនការដាក់ចេញកម្មវិធីចំណាយ ដែលមានភាពបត់បែន និង ឆ្លើយតបនឹងតថភាពប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។

ជាក់ស្តែង, នៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០២១, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវកញ្ចប់ថវិកាអន្តរាគមន៍ក្នុងទំហំប្រមាណ **៧១៩ លានដុល្លារអាមេរិក** ដើម្បីប្រយុទ្ធការពារអាយុជីវិត, រក្សាលំនឹងជីវភាពប្រជាជន និង ទ្រទ្រង់សកម្មភាពអាជីវកម្មក្នុងស្រុក ។ យ៉ាងណាមិញ, មកទល់បច្ចុប្បន្ន, ដោយសារ **ព្រឹត្តិការណ៍សហគមន៍ ២០ កុម្ភៈ** គួបផ្សំនឹងសម្ទុះនៃការកើនឡើងនូវចំនួនករណីនាំចូល ពិសេស ប្រភេទមេរោគបំប្លែងថ្មីដែលតា (Delta) នាពេលថ្មីៗនេះ, ទំហំនៃថវិកាចំណាយអន្តរាគមន៍ប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ អាចនឹងឡើងរហូតដល់ប្រមាណ **១ ៤៥៤ លានដុល្លារអាមេរិក** ដែលក្នុងនោះចំណាយលើកម្មវិធីទប់ស្កាត់ និង ព្យាបាលជំងឺកូវីដ-១៩ អាចឡើងដល់ប្រមាណ ៧៤០ លានដុល្លារអាមេរិក ធៀបនឹងការគ្រោងពីដើមឆ្នាំត្រឹម ៣០ លានដុល្លារអាមេរិក (មិនទាន់គិតការទិញវ៉ាក់សាំង) ដែលពេលនោះ កម្ពុជាយើងគ្រប់គ្រងសភាពការណ៍បានល្អ និង បានរំពឹងទុកថាការចាប់ផ្តើមចាក់វ៉ាក់សាំងនៅដើមខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០២១ នឹងជួយឱ្យការឆ្លងជំងឺនេះកាន់តែស្រាកស្រាន្ត ។ ការកើនឡើងយ៉ាងគំហុកនៃបន្ទុកចំណាយលើផ្នែកសុខាភិបាល និង សង្គមនឹងធ្វើឱ្យឱនភាពថវិកាឆ្នាំ ២០២១ រីកធំរហូតដល់ទៅ **១១,០៩% នៃ ផសស** ខ្ពស់ជាងការគ្រោងក្នុងច្បាប់ថវិកាប្រមាណជិត ២ ពិន្ទុភាគរយ ។

ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី, ការរីកធំនៃឱនភាពថវិកានេះមិនទាន់ជាបញ្ហាចោទធំដុំសម្រាប់រាជរដ្ឋាភិបាលនោះទេ ដោយសារតម្រូវការថវិកាបន្ថែមនេះ នឹងត្រូវបំពេញមកវិញ តាមរយៈការបញ្ចេញបន្ថែមនូវប្រាក់សន្សំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលនឹងអនុញ្ញាតឱ្យកម្ពុជា បន្តគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរបស់ខ្លួនប្រកបដោយទំនុកចិត្ត, ភាពរឹងមាំ និង ភាពជាម្ចាស់ខ្ពស់ ។ ត្រង់ចំណុចនេះ, ខ្ញុំសូមគូសបញ្ជាក់ជូនអង្គសិក្ខាសាលាជ្រាបថា ពុំមែនគ្រប់រដ្ឋាភិបាលសុទ្ធតែមានប្រាក់សន្សំរបស់ខ្លួន សម្រាប់បញ្ចេញក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហានៅពេលមានគ្រោះអាសន្ននោះឡើយ ហើយអ្វីដែលកម្ពុជាមាននាពេលនេះ ពុំមែនកើតឡើងដោយចៃដន្យនោះ

ទេ ។ ប្រាក់សន្សំទាំងនេះ គឺកើតចេញពីការគិតគូរប្រកបដោយភាពមធ្យ័ត និង ចក្ខុវិស័យវែងឆ្ងាយក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានថវិកាជាតិ និង ជាផ្លែផ្កានៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងកិច្ចការកែ-ទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ក្នុងរយៈពេលជាងពីរទសវត្សរ៍កន្លងមក, ដែលនាំឱ្យកម្ពុជារក្សាបាននូវទ្រនាប់ថវិកា (Fiscal Buffer) ក្នុងកម្រិតសមរម្យមួយ ព្រមទាំងបានរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាចំពោះមុខ ដូចដែលកំពុងកើតឡើងនាពេលបច្ចុប្បន្ន ។

សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២២, ការរៀបចំក្របខណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ មានចរិតជាការប្រឹងប្រែងប្តូរផ្តាច់ក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ ដើម្បីការពារអាយុជីវិតរបស់ប្រជាជនផង និង កសាងមូលដ្ឋានដើម្បីសម្រាប់រស់នៅជាមួយជំងឺកូវីដ-១៩ ផង ក្នុងគោលដៅស្តារសេដ្ឋកិច្ច និង ស្តារជីវភាពប្រជាជនឡើងវិញ តាមរយៈការបន្តអនុវត្តនូវកញ្ចប់អន្តរាគមន៍សង្គម-សេដ្ឋកិច្ច សំដៅបន្តគ្រប់គ្រងផលប៉ះពាល់ពីការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩, បង្កើតការងារជូនប្រជាពលរដ្ឋ, លើកកម្ពស់បរិយាកាសធុរកិច្ច តាមរយៈការផ្តល់ការ-លើកទឹកចិត្ត និង បង្កើនទំនុកចិត្តវិនិយោគិន, បន្តអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស, លើកកម្ពស់សុខុ-មាលភាពប្រជាពលរដ្ឋ និង បន្តដោះស្រាយរាល់បញ្ហាប្រឈមជារចនាសម្ព័ន្ធនានា ដែលជំរុញការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច និង លើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែង ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត, រាជរដ្ឋា-ភិបាលនឹងបន្តធ្វើអាទិភាពូបនីយកម្មមុខសញ្ញាចំណាយឱ្យកាន់តែចំគោលដៅ និង ពង្រឹងការកៀរគរធនធានដែលនៅមានសក្តានុពល, ទាំងនៅលើផ្នែកចំណូលសារពើពន្ធ និង ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ, ព្រមទាំងបន្ថែមការគិតគូរទៅលើយន្តការហិរញ្ញប្បទាននានា ដើម្បីបំពេញឱ្យបាននូវរាល់តម្រូវការចំណាយក្នុងបរិការណ៍វិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ក៏ដូចជាធានាឱ្យបាននូវការស្តារឡើងវិញនៃការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ។

ក្នុងស្មារតីនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលបន្តតម្កល់នូវគុណតម្លៃនៃសិទ្ធិរស់រានមានជីវិតរបស់ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូបជាចម្បង ដែលមានន័យថា អាទិភាពខ្ពស់បំផុតនៅតែត្រូវបានផ្តល់ទៅលើចំណាយចាំបាច់នានា សម្រាប់ការទប់ទល់ទៅនឹងការរាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ក្នុងនោះមានរួមបញ្ចូលនូវការត្រៀមដាក់ចេញកញ្ចប់ថវិកាអន្តរាគមន៍ក្នុងទំហំប្រមាណជិត **១ ០០០ លានដុល្លារអាមេរិក** សំដៅបន្តប្រយុទ្ធការពារអាយុជីវិតប្រជាជនកម្ពុជា ព្រមទាំងបន្តរក្សាលំនឹងសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ដើម្បីឈានទៅជំរុញឡើងវិញជាបណ្តើរៗ នូវក្បាលម៉ាស៊ីនកំណើនសេដ្ឋកិច្ចដែលមានស្រាប់ និង ដែលជាសក្តានុពលថ្មីៗ ស្របទៅតាមបរិបទ «**គន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី**» ។

ជារួម, ក្នុងរយៈពេលជិត ២ ឆ្នាំ កន្លងមកនេះ, គោលនយោបាយថវិកា (Fiscal Policy) បានក្លាយជាឧបករណ៍គោលនយោបាយដ៏សំខាន់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការទ្រទ្រង់សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច និង ការគ្រប់គ្រងសភាពការណ៍នៃវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ក្នុងស្មារតីនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលបានគិតគូរប្រកបដោយភាពប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ ក្នុងការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌចំណាយសាធារណៈឆ្នាំ ២០២២ ពោលគឺ ប្រកាន់យកគោលការណ៍ **"ត្រៀមខ្លួនសម្រាប់អ្វីដែលអាក្រក់បំផុត និង សង្ឃឹមសម្រាប់អ្វីដែលល្អបំផុត"** (Prepare for the Worst, Hope for the Best), ក្នុងស្មារតីធានាឱ្យមានថវិកាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការប្រយុទ្ធនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ និង គាំទ្រដំណើរការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច-សង្គមក្នុងរយៈពេលមធ្យម ។

ក្នុងនាមជាសេនាធិការផ្ទាល់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនៅក្នុងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ព្រមទាំងក្រោមការចង្អុលបង្ហាញ ប្រកបដោយភាពប៉ិនប្រសព្វ, ត្រឹមត្រូវ, ច្បាស់-លាស់ និង ម៉ឺងម៉ាត់របស់ **សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី**, ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុនឹងបន្តបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនប្រកបដោយភាពហ្មត់ចត់ និង ការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ ក្នុងការធានាឱ្យបាននូវនិរន្តរភាពហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ព្រមទាំងធានានូវភាពជាម្ចាស់របស់កម្ពុជាលើការគ្រប់គ្រងជោគវាសនារបស់ខ្លួន ដោយមិនអនុញ្ញាតឱ្យប្រទេសជាតិធ្លាក់ចូលក្នុងស្ថាន-ភាពបំណុលវ័ណ្តករនោះឡើយ ទោះបីជាក្នុងកាលៈទេសៈណាក៏ដោយ ។

៣).អំពីទិសដៅអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និង ផែនការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ

ស្របពេលដែលសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចសកល បន្តស្ថិតក្នុងភាពមិនប្រាកដប្រជាខ្ពស់ ដោយ-សារការអូសបន្លាយនៃជំងឺកូវីដ-១៩, កម្ពុជាក៏អាចនឹងទទួលបាននូវកាលានុវត្តភាពមួយចំនួនវិញដែរ ។ ការណ៍នេះអាស្រ័យលើសមត្ថភាព និង លទ្ធភាពរបស់កម្ពុជា ក្នុងការចេះបត់បែននិង តាមទាន់សភាពការណ៍ប្រែប្រួលក្នុងតំបន់ និង ពិភពលោក, ក៏ដូចជាការចេះប្រើប្រាស់លក្ខខណ្ឌអំណោយផលទាំងឡាយ សម្រាប់លើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែងសេដ្ឋកិច្ច និង កែ-លម្អបរិស្ថានវិនិយោគ ដើម្បីទាក់ទាញបន្ថែមនូវការវិនិយោគ និង ធុរកិច្ច ដែលអាចនឹងហូរចេញពីតំបន់មានជម្លោះពាណិជ្ជកម្ម និង មានអស្ថិរភាពនយោបាយ ព្រមទាំងការផ្លាស់ប្តូរខ្សែប្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ក្នុងតំបន់ចូលមកកាន់កម្ពុជា ។ ក្នុងន័យនេះ, ការបោះជំហានលើគន្លងប្រក្រតី-ភាពថ្មី ផ្សារភ្ជាប់នឹងការផ្លាស់ប្តូរនិម្មាបនកម្មសេដ្ឋកិច្ច និង ពាណិជ្ជកម្មសកល ព្រមទាំងការ-

បន្តគ្រប់គ្រងផលប៉ះពាល់នៃការរីករាលដាលជំងឺកូវីដ-១៩ គឺជាទិសដៅគោលនយោបាយចម្បង និង ជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់កម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ ២០២២ និង ឆ្នាំបន្តបន្ទាប់ ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត, ការបង្កើតបាននូវភាពស៊ាំសហគមន៍ ក្នុងរយៈពេលពេលខ្លីខាងមុខនេះ ក៏នឹងផ្តល់មូលដ្ឋានដ៏សំខាន់សម្រាប់កម្ពុជា ក្នុងការគាំទ្រឱ្យសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច និង ពាណិជ្ជ-កម្មកម្ពុជាអាចងើបឡើងវិញ និង ជំរុញការឈានទៅដល់ «**ប្រក្រតីភាពថ្មី**» ឱ្យបានកាន់តែរហ័ស, ជាពិសេស ក្នុងការស្តារកិច្ចអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច-សង្គមកម្ពុជាយើង ។ ត្រង់ចំណុចនេះ, ខ្ញុំសូមគូសបញ្ជាក់ជូនអង្គសិក្ខាសាលាជ្រាបថា សមិទ្ធិផលដែលយើងកំពុងឃើញចំពោះមុខនេះ និង ការឈានទៅការបង្កើតបាននូវភាពស៊ាំសហគមន៍ គឺកើតចេញពីឆន្ទៈដ៏ក្លាហានប្រកបដោយស្មារតីបុរេសកម្មរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយមេត្តាធម៌របស់ **សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី** ដែលបានស្វែងរកវ៉ាក់សាំងបង្ការជំងឺកូវីដ-១៩ សម្រាប់ចាក់ជូនប្រជាជនកម្ពុជាយើង ។

ជាការប្រមើលទៅមុខ, ជំងឺកូវីដ-១៩ ត្រូវបានរំពឹងថានឹងក្លាយជាផ្នែកមួយនៃ«**គន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី**» ។ នៅក្នុងបរិការណ៍នេះ, យុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការនាំកម្ពុជាទៅដល់ស្ថានភាពថ្មីនៃ «**ការរស់នៅជាមួយនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី**» នឹងពឹងផ្អែកលើវិធានការគន្លឹះ ៤ យ៉ាងគឺ៖ (១).ការបន្តជំរុញចាក់វ៉ាក់សាំងដើម្បីបង្កើតបាននូវភាពស៊ាំសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចរឹងមាំ; (២).ការបន្តជំរុញប្រើប្រាស់យ៉ាងទូលំទូលាយនូវឧបករណ៍តេស្តរហ័សក្នុងការរុករកអ្នកផ្ទុកមេរោគកូវីដ-១៩ ដើម្បីគ្រប់គ្រងការឆ្លងរាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង ឱ្យបានទាន់ពេល; (៣).ការពង្រឹងសមត្ថភាពព្យាបាល និង ការ-ប្រើប្រាស់ថ្នាំ ព្រមទាំងមធ្យោបាយព្យាបាល ប្រកបដោយស័ក្តិសិទ្ធភាព និង (៤).ការបន្តជំរុញអនុវត្តដោយម៉ត់ចត់ និង ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នូវវិធានការចាំបាច់នានា, ទាំងផ្នែករដ្ឋបាល, ទាំងផ្នែកសុខាភិបាល និង ទាំងវិធានការច្បាប់ ក៏ដូចជាវិធានការផ្សព្វផ្សាយ និង អប់រំ ដើម្បីគ្រប់គ្រងការឆ្លងរាលដាល និង ទាក់ទាញការចូលរួមយ៉ាងទូលំទូលាយ និង យ៉ាងសកម្មពីសំណាក់សាធារណជនគ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន និង គ្រប់ៗរូប ។

ឈរលើមូលដ្ឋាននេះ, បើទោះជាកម្ពុជា ជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប ហើយធនធានក៏មានកម្រិត, រាជរដ្ឋាភិបាលប្តេជ្ញាប្រែក្លាយវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ទៅជាឱកាសសម្រាប់ការកែទម្រង់កាន់តែស៊ីជម្រៅ សំដៅកសាងប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមឱ្យកាន់តែរឹងមាំ និងមានភាពធន់ទៅនឹងវិបត្តិនាអនាគត ជាពិសេស ឆ្លើយតបឱ្យបានទាន់ពេលទៅនឹងការវិវត្តនៃ

ព្រឹត្តិការណ៍នានាក្នុងតំបន់ និង សកល ។ ក្នុងស្មារតីនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា កំពុងរៀបចំ ហើយគ្រោងនឹងដាក់ចេញនូវ **ផែនការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញពីវិបត្តិកូវីដ-១៩ សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២១-២០២៣** ក្នុងគោលបំណង "<u>អូសទាញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចឱ្យត្រឡប់ទៅខិតជិតកំណើនសក្តានុពលប្រកបដោយចីរភាព និង បរិយាបន្ន តាមរយៈការលើកកម្ពស់ភាពប្រកួត-ប្រជែង និង ជំរុញការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច ជាពិសេស លើមូលដ្ឋានឧស្សាហកម្មរឹងមាំដែលមានសមត្ថភាពនាំចេញខ្ពស់ និង ផ្សារភ្ជាប់កាន់តែខ្លាំងក្លាជាមួយខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់តំបន់ និង ពិភពលោក</u>" ។ ដើម្បីសម្រេចឱ្យបានគោលដៅនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានឹងផ្តល់អាទិភាពលើ៖

(១).ការស្តារឡើងវិញ: ដោយកសាងមូលដ្ឋានរឹងមាំសម្រាប់ស្តារសេដ្ឋកិច្ចឱ្យវិលទៅស្ថិតលើមាគ៌ានៃកំណើនឡើងវិញ ដោយផ្តោតលើការធានាសុវត្ថិភាព, ការគ្រប់គ្រងផលប៉ះ-ពាល់, ការរក្សាលំនឹង និង ការរស់ឡើងវិញនៃធុរកិច្ចដែលមានសក្តានុពល ជាពិសេស ក្នុងវិស័យដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ខ្លាំង និង ការបង្កើតការងារបន្ថែមឱ្យបានច្រើន និង ឆាប់-រហ័ស;

(២).ការកែទម្រង់: ដោយបន្តដាក់ចេញវិធានការកែទម្រង់សំខាន់ៗជារចនាសម្ព័ន្ធដែលរួមមានការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវបរិយាកាស និង កិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម, ការវិនិយោគ និង ធុរកិច្ច, ការជំរុញ និង ការអភិវឌ្ឍឌីជីថលូបនីយកម្ម ក្នុងប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចទាំងវិស័យសាធារណៈ និង វិស័យឯកជន; និង

(៣).ការកសាងភាពធន់: ដោយពង្រឹងការត្រៀមខ្លួន និង ការឆ្លើយតបទៅនឹងជំងឺ ឬស្ថានភាពស្រដៀងគ្នាដែលអាចផ្ទុះឡើងនាពេលអនាគត ដោយផ្តោតលើការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធសុខាភិបាល និង ប្រព័ន្ធគាំពារសង្គមដែលរឹងមាំ, មានប្រសិទ្ធភាព និង ការធានានូវចីរភាព និង បរិយាប័ន្នកម្មនៃការស្តារ និង ការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ។

ក្នុងស្មារតីនេះ, ជាមួយនឹងការធានានូវការគ្រប់គ្រងដោយប្រុងប្រយ័ត្ន និង ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នូវធនធានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់បំពេញតម្រូវការនៃការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ក្នុងរយៈពេលមធ្យម រហូតដល់ឆ្នាំ ២០២៣, កម្ពុជាត្រូវបង្កើនការប្តេជ្ញាចិត្ត និង តម្រង់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងប្រកបដោយភាពម៉ឺងម៉ាត់ និង ឆន្ទៈនយោបាយខ្ពស់ ដោយតម្កល់ផលប្រយោជន៍ជាតិជាធំ ក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងជំងឺកូវីដ-១៩ និង ពន្លឿនកិច្ចការកែទម្រង់គ្រប់ការដ្ឋាន ពិសេស ការកែទម្រង់ និង ការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័នសាធារណៈ, ដែលជា "**កត្តាស្លាប់រស់**", ដើម្បីធានាឱ្យកម្ពុជាអាចឈានទៅសម្រេចបាននូវចក្ខុវិស័យនៃការអភិវឌ្ឍរយៈពេលវែងឆ្ងាយរបស់ខ្លួន ។

ជាថ្មីម្តងទៀត, ខ្ញុំសូមគោរពថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅជូនចំពោះ លោកជំទាវកិត្តិសង្គហបណ្ឌិត **ឃួន សុដារី** អនុប្រធានទី ២ រដ្ឋសភា, ឯកឧត្តម, លោកជំទាវ, ប្រធាន, អនុប្រធាន, នៃគណៈកម្មការទាំងអស់, សមាជិក-សមាជិកានៃព្រឹទ្ធសភា និង រដ្ឋសភា ដែលបានអញ្ជើញចូលរួមសិក្ខាសាលានាឱកាសនេះ ។

ជាចុងក្រោយ, ខ្ញុំសូមជូនពរឱ្យសិក្ខាសាលាថ្ងៃនេះប្រព្រឹត្តទៅប្រកបដោយភាពជោគជ័យ និង សូមជូនពរលោកជំទាវ, ឯកឧត្តម, លោក, លោកស្រីទាំងអស់ ដែលមានវត្តមានក្នុងសិក្ខាសាលានេះ, សូមប្រកបដោយពុទ្ធពរទាំង ៤ ប្រការ គឺ អាយុ, វណ្ណៈ, សុខៈ និង ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ជាពិសេស ចៀសឆ្ងាយពីជំងឺកូវីដ-១៩ ។

សូមអរគុណ!